

21 december 2011

PRESSMEDDELANDE

KONJUNKTURLÄGET DECEMBER 2011:

Arbetslösheten stiger och biter sig fast

Sverige drabbas av statsskuldskrisen i Europa genom ökad osäkerhet och svag export. Därför blir 2012 ett år med svag tillväxt. Senfärdiga lösningar för krisländerna i euroområdet gör att återhämtningen tar onödigt lång tid. Detta ger långvarigt negativa effekter även på svensk ekonomi, bland annat genom många år av hög arbetslöshet. Det visar Konjunkturinstitutets prognos som publiceras i dag.

Under hösten har svensk export utvecklats starkt, främst till följd av en stor efterfrågan från tillväxtekonomierna, också BNP fortsatte att öka rejält. Men den starka tillväxten är av tillfällig karaktär. I samband med att skuldskrisen eskalerade i början av augusti försvagades stämningläget. Sedan dess har både företag och hushåll blivit allt dystrare. Något överraskande är det den inhemska efterfrågan som hittills har dämpats mest sedan statsskuldskrisen i Europa blev akut. Eftersom den svaga utvecklingen i omvärlden ser ut att fortsätta, kommer även svensk export att falla tillbaka. Följden blir att arbetslösheten ökar i början av 2012 och stiger till cirka 8 procent i genomsnitt under 2013. Så länge en hållbar lösning till statsskuldskrisen dröjer kommer osäkerheten och därmed svag tillväxt att bestå.

Det mest sannolika är dock att statsskuldskrisen löses under ordnade former. Den akuta skuldskrisen antas därför bedarra kring sommaren 2012. En längre period med förhöjd osäkerhet skulle vara mycket negativ för den makroekonomiska utvecklingen, bland annat genom uteblivna investeringar och varaktigt högre arbetslöshet.

INFLATIONEN BLIR LÅG OCH RIKSBANKEN SÄNKER RÄNTAN

Med svagt resursutnyttjande i både Sverige och omvärlden är kostnadstrycket lågt. Inte förrän 2016 kommer inflationen, mätt som KPI med fast bostadsränta, att ligga nära 2 procent. Riksbanken bedöms därför sänka reporäntan till 0,75 procent under våren 2012. De räntor som hushåll möter är dock betydligt högre. Den onormalt stora skillnaden mellan bolåneräntan och Riksbankens reporänta är ytterligare motiv till sänkt reporänta eller andra åtgärder som skulle sänka bolåneräntorna. En expansiv penningpolitik är också angelägen för att motverka varaktigt negativa effekter på arbetsmarknaden.

INGEN HJÄLP FRÅN FINANSPOLITIKEN

Budgetpropositionen för 2012 innehåller sammanlagt 15 miljarder kronor i ofinansierade åtgärder. Konjunkturinstitutet bedömer att finanspolitiken under åren 2013–2016 anpassas så att överskottsmålet för de offentliga finanserna upprätthålls. Finanspolitikens inriktning blir svagt expansiv 2012 och i genomsnitt något åtstramande 2013-2016.

Tabell Valda indikatorer

Årlig procentuell förändring respektive procent

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BNP till marknadspris	-5,2	5,6	4,5	0,6	3,0	3,0	3,2	2,9
BNP, kalenderkorrigerad	-5,0	5,3	4,5	1,0	3,0	3,2	3,0	2,6
Bytesbalans ¹	6,8	6,3	7,7	7,6	7,4	6,7	6,3	5,8
Antal arbetade timmar ²	-2,6	1,9	1,3	0,0	0,8	1,1	1,0	0,9
Sysselsättning	-2,1	1,1	2,1	0,1	0,3	0,7	0,9	0,9
Arbetslöshet ³	8,3	8,4	7,5	7,8	7,9	7,7	7,2	6,5
Arbetsmarknadsgap	-3,1	-2,4	-1,8	-2,3	-2,1	-1,5	-0,9	-0,3
BNP-gap	-7,1	-4,1	-1,5	-2,6	-2,0	-1,1	-0,4	-0,1
Timplön i näringslivet ⁴	3,2	2,5	2,8	3,3	2,9	3,2	3,4	3,7
Arbetskostnad i näringslivet ²	2,3	-0,4	3,9	3,9	3,0	3,3	3,5	3,8
Produktivitet i näringslivet ²	-3,7	4,0	4,3	1,1	2,6	2,6	2,4	2,0
KPI	-0,5	1,2	3,0	1,1	1,5	1,9	2,3	2,4
KPIF	1,7	2,0	1,4	1,2	1,5	1,4	1,6	1,9
Reporänta ⁵	0,25	1,25	1,75	0,75	1,25	1,75	3,00	3,75
Tioårig statsobligationsränta ⁵	3,2	3,2	1,7	2,3	3,0	4,0	4,5	4,6
Kronindex(KIX) ⁵	120,3	109,2	109,0	107,0	105,0	103,1	102,6	102,0
BNP i världen	-0,7	5,1	3,8	3,4	4,1	5,0	4,9	4,6
Offentligt finansiellt sparande ¹	-0,9	0,0	0,1	-0,4	-0,2	0,1	0,6	1,1
Konjunkturjusterat sparande ⁶	1,9	1,7	1,2	0,9	1,0	1,0	1,2	1,5

¹ Procent av BNP. ² Kalenderkorrigerad. ³ Procent av arbetskraften. ⁴ Enligt konjunkturlönestatistiken. ⁵ Vid årets slut.

⁶ Procent av potentiell BNP.

Källor: SCB, Medlingsinstitutet, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

FÖR YTTERLIGARE INFORMATION KONTAKTA:

Jesper Hansson, prognoschef 08-453 59 72

Mats Dillén, generaldirektör 08-453 59 66

Sarah Hegardt Grant, informationschef 08-453 59 11, 070-267 80 41